

ZAKRES WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI ORAZ WYKAZ LITERATURY

I. Obszary umiejętności podlegające ocenie na wszystkich stopniach Konkursu.

1. Czytanie ze zrozumieniem różnych tekstów kultury.
2. Analiza i interpretacja utworów literackich oraz innych tekstów kultury z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
3. Wykorzystywanie podstawowej wiedzy o języku – znajomość pojęć oraz terminów służących opisywaniu języka i komunikowaniu się ludzi.
4. Tworzenie wypowiedzi pisemnej na określony temat.
5. Umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania.
6. Wykorzystywanie elementów retoryki do tworzenia wypowiedzi pisemnych.

Stopień szkolny

II. Treści kształcenia.

Uczeń

- 1) określa:
 - a) tematykę oraz problematykę utworu;
 - b) nadawcę i odbiorcę (adresata) wypowiedzi.
- 2) rozpoznaje cechy:
 - a) epiki oraz liryki;
 - b) opowiadania, opisu;
 - c) bajki, baśni, powieści, dziennika, pamiętnika;
 - d) wywiadu i reportażu.
- 3) rozróżnia współczesne formy komunikatów: e-mail, sms, blog, post internetowy i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej.
- 4) analizuje i interpretuje teksty literackie oraz inne teksty kultury, w tym ikoniczne (np.: obraz, plakat, rzeźba, grafika).
- 5) identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy tekstów : informacyjny, publicystyczny, ikoniczny, reklamowy.
- 6) wyróżnia elementy świata przedstawionego w utworze, w tym: zdarzenia, sytuacje, wątki (główne, poboczne), postacie (pierwszoplanowe, drugoplanowe, epizodyczne), określa czas i miejsce przedstawionych zdarzeń, wskazuje zależności między zdarzeniami.
- 7) odróżnia informacje o faktach od opinii.
- 8) wyodrębnia obrazy poetyckie w utworach lirycznych.
- 9) charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu (podmiot liryczny), narratora, bohaterów.
- 10) rozpoznaje metaforę, ożywienie, uosobienie, porównanie, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, powtórzenie, anaforę, pytanie retoryczne oraz określa ich funkcje.
- 11) rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.
- 12) określa funkcje elementów konstrukcyjnych utworu literackiego, w tym: tytułu, podtytułu, motta, puenty.
- 13) wskazuje w utworach literackich elementy budowy akcji: ekspozycję, zawiązanie akcji, rozwój akcji, punkt kulminacyjny, rozwiązanie akcji.
- 14) wskazuje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, rym, strofę, refren.
- 15) wyróżnia rodzaje rymów: męskie, żeńskie, parzyste/sąsiadujące, okalające, krzyżowe.
- 16) rozróżnia wiersz biały (bezrymowy) od rymowanego.
- 17) rozróżnia synonimy, antonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje je we własnych wypowiedziach.

- 18) rozpoznaje w tekście literackim symbol, alegorię i określa ich funkcje.
- 19) zna i stosuje związki frazeologiczne z wyrazami: marzenia, przyjaźń, wolność.
- 20) rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady.
- 21) wykorzystuje wiedzę o języku poprzez:
 - a) rozpoznawanie wypowiedzi oznajmujących, pytających, rozkazujących;
 - b) rozpoznawanie zdań pojedynczych rozwiniętych i nierozwiniętych, złożonych, równoważnika zdania;
 - c) budowanie wskazanych w punktach 21a) oraz 21b) wypowiedzi i ich przekształcanie;
 - d) wskazywanie i tworzenie różnych typów podmiotów i orzeczeń, przydawki, dopełnienia i okolicznika;
 - e) rozróżnianie rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika, przysłówka, zaimka;
 - f) rozpoznawanie formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu, strony i rodzaju gramatycznego odmiennych części mowy wskazanych w punkcie 21e) i określanie ich funkcji w wypowiedzi;
 - g) stopniowanie przymiotników i przysłówków;
 - h) oddzielanie tematu fleksyjnego od końcówki;
 - i) stosowanie poprawnych form gramatycznych wyrazów odmiennych;
 - j) odróżnianie czasowników dokonanych od niedokonanych, rozpoznawanie nieosobowych form czasownika (zakończonych na -no, -to, bezokoliczników, konstrukcji z „się”);
 - k) rozumienie znaczenia oraz funkcji czasowników osobowych i nieosobowych;
 - l) rozpoznawanie imiesłów przymiotnikowych czynnych i biernych, ich tworzenie, stosowanie oraz określanie ich funkcji w tekście;
 - m) tworzenie i poprawne używanie czasowników w trybach: orzekającym, przypuszczającym oraz rozkazującym;
 - n) stosowanie konstrukcji strony czynnej oraz biernej czasownika i przekształcanie konstrukcji strony czynnej na bierną i odwrotnie, odpowiednio do celu oraz intencji wypowiedzi;
 - o) wskazywanie w wyrazie głóska, litery i sylaby;
 - p) rozpoznawanie i tworzenie rodziny wyrazów;
 - q) znajomość zasad tworzenia skrótowców i skrótów wyrazowych oraz stosowanie ich w praktyce;
- 22) tworzy wypowiedź pisemną w następujących formach gatunkowych:
 - a) opowiadanie;
 - b) opis;
 - c) list;
 - d) ogłoszenie;
 - e) podziękowania;
 - f) gratulacje;
 - g) zaproszenie,
 - h) przemówienie;
 - i) sprawozdanie;
 - j) pamiętnik, dziennik;
 - k) notatka w różnej formie (np. notatka encyklopedyczna, plan).
- 23) formułuje tezę, dobiera argumenty, konstruuje kontrargument do argumentu, uzasadnia swoje stanowisko.
- 24) sporządza odtwórcze i twórcze plany ramowy oraz szczegółowy.
- 25) zna zasady budowania akapitów i stosuje je, tworząc wypowiedź pisemną.
- 26) stosuje środki językowe wzbogacające styl wypowiedzi, rozpoznaje je i nazywa, np. porównania, funkcjonalne powtórzenia, wyolbrzymienia.
- 27) zna i stosuje reguły ortografii oraz interpunkcji.

28) korzysta ze słowników: ortograficznego, języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, frazeologicznego, encyklopedii oraz wyszukuje informacje w internecie.

III. Literatura i inne teksty kultury.

1. Podręczniki do języka polskiego ustalone na II etap edukacyjny lub inne dostępne źródła.
2. Kleinbaum Nancy Horowitz, *Stowarzyszenie umarłych poetów*, Poznań, Wydawnictwo Rebis, 2016, ISBN 979-83-7510-930-6
3. Piątkowska Renata, *Która to Malala?*, Łódź, Wydawnictwo Literatura, 2017, ISBN 978-83-7672-383-9
4. YOUSAFSAI, Ziauddin. *Moja córka, Malala* [online]. TED, marzec 2014. [Przełączony 6 września 2018]. Dostęp z:
www.ted.com/talks/ziauddin_yousafzai_my_daughter_malala/transcript?language=pl

Uwaga! Miejsce i rok wydania podanych wyżej pozycji literackich mogą być inne.

Stopień rejonowy

II. Treści kształcenia.

Obowiązują treści z etapu szkolnego.

Ponadto uczeń

- 1) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz określa ich funkcje w utworze.
- 2) rozpoznaje rodzaje literackie, określa ich cechy, przypisuje utwór do rodzaju literackiego.
- 3) wyróżnia cechy gatunkowe mitu, fraszki.
- 4) rozpoznaje w tekście literackim neologizm, eufemizm, anaforę, apostrofę, peryfrazę, hiperbolę i objaśnia celowość ich zastosowania.
- 5) rozpoznaje motto, złotą myśl, sentencję i aforyzm oraz określa ich związek z tekstem.
- 6) wskazuje i rozróżnia środki perswazji oraz manipulacji, rozumie ich funkcje w reklamie i w innych tekstach.
- 7) rozpoznaje w tekstach ironię i satyrę oraz określa ich funkcje.
- 8) rozpoznaje gatunki prasowe: artykuł, felieton, esej.
- 9) wskazuje elementy budowy artykułu: tytuł, podtytuł, lead i tworzy je na użytek konkretnego tekstu.
- 10) cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub literackiego.
- 11) dostrzega parafrazę, wyjaśnia celowość jej zastosowania.
- 12) zamienia tezę na hipotezę, buduje argumenty: rzeczowy, emocjonalny, logiczny; odróżnia przykład od argumentu.
- 13) wykorzystuje wiedzę o języku poprzez:
 - a) rozpoznawanie i stosowanie spójnika, przyimka, partykuły, wykrzyknika;
 - b) rozpoznawanie związków wyrazowych w zdaniu, wyróżnianie członu nadrzędnego i podrzędnego oraz typów związków;
 - c) rozróżnianie typów zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie oraz ich tworzenie;
 - d) dokonywanie analizy słowotwórczej wyrazów – wskazywanie podstawy słowotwórczej i formantu, określanie funkcji formantów, w tym tworzenie zdrobnień i zgrubień;
 - e) tworzenie wyrazów złożonych i rozróżnianie ich typów;
 - f) rozpoznawanie i stosowanie imiesłowów przysłówkowych;
 - g) stosowanie imiesłowowych równoważników zdania i określanie ich funkcji;
 - h) przekształcanie imiesłowowych równoważników zdania w zdania podrzędne i odwrotnie;
 - i) określanie przyczyn rozbieżności między mową a pismem (upodobnienia, uproszczenia, utrata dźwięczności).
- 14) tworzy wypowiedź pisemną w następujących formach gatunkowych:

- a. opowiadanie z mottem;
- b. dedykacja;
- c. streszczenie;
- d. sprawozdanie;
- e. rozprawka;

III. Literatura i inne teksty kultury.

1. Podręczniki do języka polskiego ustalone na II etap edukacyjny lub inne dostępne źródła.
2. Palaccio Raquel Jaramillo, *Cudowny chłopak*, Poznań, Wydawnictwo Albatros, 2017, ISBN 9788381250740
3. J. Canfield, M. V. Hansen, K. Kirberger, *Balsam dla duszy nastolatka*, Poznań, Wydawnictwo Rebis, 2017, ISBN 9788375105117

W szczególności wskazane niżej teksty:

Wprowadzenie

Podarunek dla dwojga

Zwykła świąteczna kartka

Pędzel i farby

Lekcje baseballu

Gdybym wiedziała

Kocham cię, tato

Co to jest sukces?

Tygrysiczka

Złamane skrzydło

Uśmiech

O chłopcu, który rozmawiał z delfinami

Wspomnienie o Linii Masona-Dixona

4. Parandowski Jan, *Mitologia*, Londyn, Wydawnictwo Puls, 1972, *Mit o Minotaurze*, s. 186, 187, 213.

Uwaga! Miejsce i rok wydania podanych wyżej pozycji literackich mogą być inne.

Stopień wojewódzki

II. Treści kształcenia.

Obowiązują treści ustalone na etapy szkolny i rejonowy.

Ponadto uczeń:

- 1) rozpoznaje cechy gatunków literackich: tragedia, dramat, komedia, hymn, pieśń.
- 2) zna budowę tragedii antycznej.
- 3) rozpoznaje w utworach konwencję baśniową.
- 4) rozumie pojęcie groteski, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa cel jej zastosowania.
- 5) wskazuje rodzaje komizmu: słowny, sytuacyjny, postaci i określa ich wpływ na odbiór tekstu.
- 6) porównuje przekład tekstu z jego parafrazą.
- 7) wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, rozbudowuje i parafrazuje wykorzystując wiedzę o języku poprzez:
 - a) odróżnianie mowy niezależnej od zależnej, przekształcanie mowy zależnej na niezależną i odwrotnie;
 - b) przedstawianie budowy wypowiedzenia wielokrotnie złożonego na wykresie, określanie typów wypowiedzeń składowych oraz budowanie wypowiedzeń wielokrotnie złożonych według podanego schematu.

III. Literatura i inne teksty kultury.

1. Podręczniki do języka polskiego ustalone na II etap edukacyjny lub inne dostępne źródła.
2. Terakowska Dorota, *Córka czarownic*, Kraków, Wydawnictwo Literackie, 1998, ISBN 978-83-08-04605-0
3. Sofokles: *Antyгона*, Wrocław, Ossolineum, 1984, ISBN 83-04-01423-8
4. POTE M, kabaret. *Antyгона*, [online]. You Tube, 22 października 2010. [Przełączany 6 września 2018]. Dostęp z: www.youtube.com/watch?v=G3blUY1-Eb8

Uwaga! Miejsce i rok wydania podanych wyżej pozycji literackich mogą być inne.

KLAUZULA INFORMACYJNA
DLA UCZESTNIKÓW WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO) administratorem danych osobowych uczestników Wojewódzkich Konkursów Przedmiotowych (WKP), jest Śląski Kurator Oświaty ul. Powstańców 41 a, 40-024 Katowice; e-mail: kancelaria@kuratorium.katowice.pl, skrytka ePUAP: /y77uu54yfi/skrytka. Inspektorem ochrony danych administratora jest Pani A. Andruszkiewicz kontakt: e-mail: iod@kuratorium.katowice.pl , tel. 032-606-30-37

1. Podane dane osobowe przetwarzane będą w celu przeprowadzenia Wojewódzkich Konkursów Przedmiotowych zgodnie z art. 6 ust 1 pkt. c RODO tj. przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze;
2. Dane osobowe uczestnika WKP będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji wskazanych powyżej celu przetwarzania, w tym również obowiązku archiwizacyjnego wynikającego z przepisów prawa;
3. Uczestnik ma prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, prawo do przenoszenia danych, prawo wniesienia sprzeciwu, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem;
4. Uczestnik ma prawo wniesienia skargi do PUODO, gdy uzna, iż przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych RODO;
5. Podanie danych osobowych wynika z § 5 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002r nr 13 poz. 125 ze zm.). Konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości wydania zaświadczenia laureatom/finalistom WKP.

.....
.....
imię/imiona i nazwisko uczestnika WKP

.....
.....
ucznia/uczennicy klasy

*imiona i nazwiska rodziców
(prawnych opiekunów)*

.....
.....
pełna nazwa i adres szkoły

.....
.....
data i miejsce urodzenia

**WYRAŻENIE ZGODY NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH
UCZESTNIKA WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO**

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych mojego syna/mojej córki*
(imię/imiona i nazwisko dziecka)

do celów konkursowych w związku z organizacją Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
Z.....
(nazwa konkursu)

Śląskiego Kuratora Oświaty dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2018/2019.

Zakres zgody na publikację wyników i wizerunku obejmuje: prezentację wyników wielokrotnych laureatów oraz wręczenie zaświadczeń podczas gali laureatów i publikację z niej zdjęć.

.....
miejsceowość, data

.....
(czytelny podpis wyrażającego zgodę)

**Regionalny Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli
„WOM” w Częstochowie**

**Protokół
eliminacji szkolnych Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Aktualna nazwa szkoły.....

Adres i telefon

Adres e-mail

Gmina/Powiat

Wydział Nadzoru Edukacji/Delegatura Kuratorium Oświaty w
/wybrać właściwy podmiot nadzorujący szkołę/.

Szkolna Komisja Konkursowa w składzie:

Lp.	imię i nazwisko nauczyciela	funkcja	miejsce pracy wpisać ,w przypadku nauczyciela zatrudnionego w innej szkole	podpis
1		Przewodniczący		
2		Członek		
3		Członek		

stwierdza, że

1. pobrany zestaw konkursowy został zabezpieczony zgodnie z zasadami określonymi w § 18 Regulaminu Konkursu.,
2. eliminacje szkolne Konkursu zostały przeprowadzone zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Liczba uczniów biorących udział w konkursie

Liczba uczniów, którzy osiągnęli 85 % i więcej punktów

Informacje o uczniach z innych szkół biorących udział w konkursie (imię i nazwisko, nazwa szkoły)

.....
.....
.....
.....

Dodatkowe informacje o przebiegu Konkursu

.....
.....

.....
miejsceowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Szkolnej Komisji Konkursowej

**Regionalny Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli
„WOM” w Częstochowie
al. Jana Pawła II 126/130
42 –202 Częstochowa**

**Protokół
eliminacji rejonowych Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Wojewódzka Komisja Konkursowa

Lp.	imię i nazwisko członka Komisji Wojewódzkiej Konkursu	funkcja	podpis
1		Koordinator etapu rejonowego	
2		Członek	

stwierdza, że stopień rejonowy Konkursu zostały przeprowadzony zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Liczba uczniów, którzy przystąpili do eliminacji rejonowych

Liczba uczniów uprawnionych do dostosowania warunków przebiegu Konkursu do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia, zgodnie z § 12 Regulaminu Konkursu:....

Liczba uczniów, którzy skorzystali z dostosowania warunków, o których mowa w § 12 Regulaminu Konkursu:

Liczba uczniów zakwalifikowanych do stopnia wojewódzkiego:

Załącznik: Wykaz uczestników eliminacji rejonowych *

**Listę uczestników stopnia rejonowego należy wygenerować z platformy internetowej Konkursy Przedmiotowe i opracować w tabeli sporządzonej w arkuszu kalkulacyjnym.*

.....
miejsowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Komisji Konkursowej

**Wykaz uczestników
stopnia rejonowego Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019
zakwalifikowanych do stopnia wojewódzkiego***

(posortować według punktacji, począwszy od najwyższej liczby punktów)

**Listę uczestników zakwalifikowanych do III stopnia konkursu należy wygenerować z platformy internetowej Konkursy przedmiotowe i opracować w tabeli sporządzonej w arkuszu kalkulacyjnym.*

.....
miejsowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Komisji Konkursowej

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach**

**ul. Powstańców 41 A
40-024 Katowice**

**Lista laureatów
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący

Członkowie

- 1.**
- 2.**
- 3.**
- 4.**
- 5.**
- 6.**
- 7.**
- 8.**
- 9.**
- 10.**
- 11.**

przedkłada listę laureatów Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka Polskiego dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego w roku szkolnym 2018/2019, która stanowi załącznik do protokołu.*

Ogólna liczba laureatów wynosi

**Listę laureatów należy wygenerować z platformy internetowej Konkursy Przedmiotowe i opracować w tabeli sporządzonej w arkuszu kalkulacyjnym.*

.....
miejscowość, data

.....
*podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej*

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach**

**ul. Powstańców 41 A
40-024 Katowice**

**Lista finalistów
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący

- Członkowie**
- 1.**
 - 2.**
 - 3.**
 - 4.**
 - 5.**
 - 6.**
 - 7.**
 - 8.**
 - 9.**
 - 10.**
 - 11.**

przedkłada listę finalistów Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka Polskiego dla uczniów szkół podstawowych woj. śląskiego w roku szkolnym 2018/2019, która stanowi załącznik do protokołu.*

Ogólna liczba finalistów wynosi

**Listę finalistów należy wygenerować z platformy internetowej Konkursy Przedmiotowe i opracować w tabeli sporządzonej w arkuszu kalkulacyjnym.*

.....
miejsowość, data

.....
*podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej*

KARTA UCZESTNIKA KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO¹

1. Nazwisko ucznia		
2. Imię/ imiona ucznia		
3. Imiona i nazwiska rodziców/prawnych opiekunów	Matka/prawny opiekun	
	Ojciec/prawny opiekun	
4. Pełna nazwa szkoły		
5. Klasa		
6. Adres szkoły		
7. Powiat		
8. Gmina		
9. Nr tel. szkoły, e-mail szkoły		
10. Wydział/Delegatura Kuratorium Oświaty, na terenie której znajduje się szkoła		
11. Imię i nazwisko, stopień naukowy ² osoby przygotowującej ucznia do Konkursu		
12. Numer kodowy wypełnia członek Komisji Konkursowej w dniu Konkursu		

.....
miejsowość, data

.....
podpis i pieczętka Dyrektora Szkoły

Każdy uczestnik II i III etapu powinien posiadać kartę do kodowania opracowaną komputerowo. Dyrektor szkoły odpowiada za przygotowanie karty zgodnie z załączonym wzorem.

¹WZÓR – PROSZĘ WYPEŁNIĆ KOMPUTEROWO

²wpisać tylko w przypadku posiadania stopnia naukowego doktora lub wyższego